

Bespreking

Dr. Wilken Veen, Doe dit en je zal leven. 12 preken volgens het rooster van de synagoge. Uitgeverij Narratio, Gorinchem, 2018. ISBN 978 90 5263 5026

Dit boekje is een bloemlezing van twaalf preken die gehouden zijn in de maandelijkse leerdienst van het Leerhuis Amsterdam Tenach en Evangelie waaraan de auteur als predikant verbonden is.

Ze zijn geschreven vanuit het besef dat het evangelie gelezen moet worden tegen de achtergrond van de Thora, en niet omgekeerd (Dirk Monshouwer), zoals veelal de praktijk is: het evangelie levert de tekst voor de preek, Thora is er in het beste geval een toelichting op. De diensten van het Leerhuis zetten de traditie voort die bestond in de Amsterdamse Gasthuiscgemeente, die helaas in 2008 opgeheven is. Een waardevolle en leerrijke traditie!

De preken gaan derhalve over Thora, met zo hier en daar een stukje midrasj, en een zinspeling op de actualiteit. Maar de sneer naar de staat Israël (blz. 14) vind ik misplaatst. Jammer ook dat ook bij Veen Jakob de slinkse hielenlichter is die Esau besteelt (blz. 24). Je komt blijkbaar toch niet zo makkelijk van de zondagschoolexegese af.

In de inleiding en op blz. 71 voert de auteur een pleidooi voor Israëlzondag als christelijke viering van grote verzoendag, met een daarbij behorend ritueel dat onmacht en verlangen uitdrukt – zo begrijp ik het althans. Goede vrijdag is de christelijke verzoendag, was de observatie van mijn docenten aan de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem. De Israëlzondag zou in de geest van de ‘bedenkers’ idealiter met de Joodse najaarsfeesten moeten samenvallen. Maar in diezelfde geest staat hij voor verbondenheid niet alleen met de traditie van Israël, maar ook met het volk Israël dat weer een thuis heeft gevonden in het aloude land. Dat was in 1949 voor de Hervormde synode de aanleiding om tot een Israëlzondag te komen. Dat besef mis ik. Daarmee wordt wel de angel eruit gehaald, maar vervalt m.i. ook de noodzaak van een aparte Israëlzondag.

Achterin staat een overzicht van de lezingen voor dit jaar, 2019, waardoor het boekje in ieder geval voor dit jaar zijn waarde behoudt.